

PĂRINȚII SUNT SINGURII SFINȚI PE CARE ÎI PUTEM ÎMBRĂȚIȘA

Vasile TODI
Președinte al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Ard mistuindu-se într-o perpetuă neodihnă existențială. Ard și ne așteaptă mereu, cu iubirea lor nevârstnică, la poarta casei, pipăindu-ne hainele, din dorința de a scutura protector, chiar și o floare de cireș coborâtă pe gulerul cămășii, vătămătoare parcă, pentru siguranța noastră, ascultându-ne cu luare-aminte gândurile și pofindu-ne fără vorbe, să ne lasăm toropiți de dragostea lor molcomă și desfătătoare. Bunii noștri părinți!

Privindu-i, așezați pe banca din dreptul casei, ca doi luceferi osteniți de drum pe bolta vieții, ne gândim, că și noi dacă am fi fost zugrăvi, și am fi vrut să-i înfățișăm pe pânză pe Philemon și Baucis, pe dânșii, părinții noștri, i-am fi ales drept model.

În învățăturile sale despre părinți și copii, părintele Arsenie Boca, observa că Tatăl Nostru e jumătate o rugăciune a copiilor către Părinte.

E rugăciunea și cererea pe care orice copil i-ar putea-o face tatălui său. Parafrazându-l pe veneratul Părinte, voi spune că singura bucurie ce nu dezamăgește dintre dezamăgitoare bucurii ale oamenilor, e aceea de a ține la piept pe părintele tău, îmbujorat la față de un sânge care să fie al tău și care doar îngânându-ți numele, să te facă să mai descoperi o dată, duioșia pierdută a celei dintâi pruncii.

Întrebat fiind care sunt datorii copiilor față de părinți după învățătura Sfintei Scripturi, Ava Cleopa, spunea: „Să se supună părinților, să asculte învățăturile părinților, să îngrijească pe părinții lor, să cinstească și să veselească inima lor, căci copiii ascultători vor fi binecuvântați.” Nu vi se pare că aceste sfaturi, sunt pietrele dintâi pe drumul ce duce spre Poarta Raiului?

Părinții sunt singurii sfinți pe care îi putem îmbrățișa!

Din Cartea Înțelepciunii lui Isus - Fiul lui Sirah

- Nu fi gelos de soția ta iubită și nu-i da cuvânt să-ți facă rău.
- Nu te da în mâinile unei femei, ca să nu aibă putere asupra ta.
- Nu te întâlnești cu femeia desfrânată, ca să nu cazi în lațurile ei.
- Cu femeia cântăreață să nu fii adesea, ca nu cumva să te prindă cu meșteșugurile ei.
- Nu-ți opri privirea asupra unei fecioare, ca să nu ai a suferi pentru ea.
- Nu te da în mâinile desfrânatelor, ca să nu-ți pierzi moștenirea.
- Întoarce-ți ochii de la femeia frumoasă și nu-ți opri privirea la frumusețea străină. Cu frumusețea femeii mulți s-au rătăcit, căci din aceasta iubirea se aprinde ca un foc.
- Nu te așeza nicidecum lângă o femeie măritată și nu petrece cu ea la masă bând, ca nu cumva inima ta să fie cucerită de vrăjile ei și în patima ta să nu fii târât la pieire.
- Nu-ți face plăcere din plăcerea nelegiuitului; adu-ți aminte că nu vor rămâne nepedepsiți până la iad.
- Stai departe de omul care este în stare să ucidă și nu te vei teme nicidecum de moarte.

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

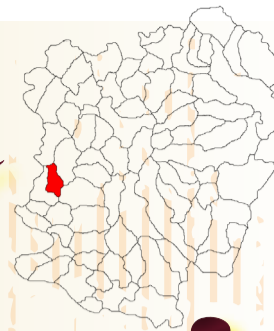
IOAN HAȚEGAN
ISTORIC

istoria cinematografului timișorean începe cu "Teatrul cinematografic" construit în anul 1908, la vest de actuala clădire "Capitol", cam pe locul unde se află astăzi bustul lui Mihail Eminescu. Era o adevărată "modă" să te duci la mozi sau Kino, cum se zicea pe atunci. Era o artă nouă care a cucerit rapid întreaga lume. Și cum Timișoara era în plină acea lume... a fost și ea cucerită. Clădirea de odinioară avea ceva din înfățișarea unei biserici: o intrare străjuită de două nișe laterale, cu etajul flancat de coloane și arcade, cu un fronton ce aduce cu un turn de biserică; în spate, un corp (comun cu fațada) mai îngust și lung adăpostea sala de proiecție. Aici s-au împletit multe vise și au curs multe lacrimi: ca în lumea filmului. Cum însă expansiunea cinematografului era năvalnică, cam la un de-

ceniu după primul război mondial clădirea devenise neîncăpătoare. Au apărut alte planuri, alte ambiții. Arhitectul Duiliu Marcu (cu mare priză în Timișoara acelei, vremi) proiectează un adevărat complex: sală acoperită cu 1.200 locuri și un teatru cinematografic de vară cu 2.500 locuri. Sala are foaiere largi, atât la

parter, cât și la etajul întâi, o sală de proiecție cu loje la parter, balcon la etaj pe trei laturi, o scenă și o acustică bună. Grădina de vară are ecran panoramic, un cadru natural și elemente de decor ce se integrează ansamblului. Gardul de azi este adăugat mai târziu. Jacob Steiner ridică edificiul între anii 1929 și 1930. Prin 1972, complexul beneficiază de grija și dragostea arhitectului Șerban Sturduza. După 1990 apar alte modificări și azi "Capitol" arată așa cum îl știm. Există un contrast între țiglele acoperișului și cărămida aparentă a parterului, iar decorația în simlipiatră are atât influențe neoromânești, cât și din "art deco". Ani de zile aici au funcționat cinematograful și Filarmonica de Stat "Banatul". De câțiva ani, orgolii și planuri nemăsurate au contribuit la "divorțul" celor două instituții. Între timp complexul a fost atribuit Filarmonicii Banatul, iar iubitorii muzicii simfonice și-au găsit aici locul lor.

Foaia de Grădinari

Pagină editată de Primăria Grădinari ■

"Actorii noștri sunt tineri din Grădinari"

(urmare din nr. trecut)

INTERVIU REALIZAT DE PAULA MOLDOVAN

Codruț Anca - director Casa Culturală "Cacova"

Cum a fost posibil să punei bazele unei trupe de teatru în Grădinari, Trupa de Teatru "Liliacul Alb"? De unde sunt actorii și ce planuri aveți cu ei?

► Localitatea Grădinari a avut tradiție și în acest sens, motiv pentru care, în anul 2010 am înființat această trupă de teatru. Până în prezent are în repertoriu 3 piese. Prima piesă a fost regizată de Dorina Enuică care a și evoluat ca actor, iar ultimele au fost regizate de mine. Actorii noștri sunt tineri din Grădinari, majoritatea elevi ai școlii din localitatea noastră.

Sunteți un om sensibil, iar în demersurile dumneavoastră de a crea acest nucleu artistic -

cultural ați avut sprijinul unor oameni pe care-i aveți aproape de sufletul dumneavoastră. Puteți să-i menționați pentru cititorii noștri?

► Faptul că mă apreciați ca fiind sensibil mă determină să nu supăr pe nimeni. Am încercat să remarc în revista noastră activitatea și sprijinul unor oameni, dar unii doresc să fie anonimi, alții, din motive personale, nu vor să fie remarcați, iar o altă categorie chiar sunt împotriva unor recunoașteri în presă. Acest lucru mă determină ca de fiecare dată să le mulțumesc din tot sufletul, tuturor, pentru sprijinul acordat.

Având în vedere toate inițiativele și activitățile pe care le desfășurați în prezent, mai este loc și pentru planuri de viitor? Care ar fi acestea?

► Din punct de vedere artistic suntem pregătiți să desfășurăm primele repetiții la grupul vocal de

bărbați "CARAȘUL", dirijat de preotul Petru Boru, să mai participăm la o emisiune TV pentru menținerea în formă a ansamblurilor. Spun "ansamblurilor" pentru că ansamblul de copii "MUGURII CARAȘULUI" a devenit un al doilea ansamblu al Casei Culturale. Acest lucru este datorat participării a mai multor tineri la activitatea de dans popular. Ele sunt egale valoric, nu este vorba de echipa I sau a II-a. Avem două ansambluri. Și mai este unul de copii, "MĂRGĂRITARELE CARAȘULUI", în cadrul parteneriatului cu Școala din Grădinari.

La dezamăgiri am câteva care mă supără. Spun asta pentru că nu am găsit soluții pentru câteva obiective absolut necesare și anume: finanțare pentru instrumentele de fanfară (doritori sunt în număr de 22), finanțare pentru modernizarea clădirii Casei Culturale, încălzire centrală și grupurile sanitare. În rest, sănătate să fie la toată lumea.

EI CE NU CRED

DORINA ENUICĂ

Să crezi în frunza de mesteacăn
Când viscolul pomii-i dezbracă,
Să sperii că stârcii albi mai vin
Pe ramuri goale cuib să facă.

O lacrimă să cadă seara,
Peste gândul rău al zilei
Și clepsidra să se spargă
Doar din ruga nefirească
A durerii și a milei.

Golită inima de vlagă,
De iubire și de spaimă,
Să cuprindă-n sânge negru
Doar un fir în rădăcina
De renaștere și faimă.

Vor ieși ca din cenușă,
Pentru alții, pentru ei,
Alte ore, griji și temeri
Pentru cei ce nu vor crede
Nici în vise sau onoare,
Nici în legi și nici în zei.

Poeți născuți în comuna noastră

ION STOIA-UDREA

DAN FLORIȚA - SERACIN

„De atunci apele și-au schimbat albia,
Vânturi au resfirat nisipul
Și oamenii cu fețe de sfinți
S-au preschimbat
În cruci de lemn
Sus în țintirim.”

(Reîntoarcere)

Poet, traducător, publicist, editor, Ion Stoia-Udrea s-a născut la 25 dec. 1901 în satul Greoni, jud. Caraș-Severin.

A urmat liceul la Biserica-Albă, apoi a studiat la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București. Între 1924 - 1926 e profesor la Balcic (astăzi în Bulgaria) și Oravița. Din 1926 întreprinde cercetări arhivistice la Viena și Budapesta. Face studii de regie la München și Berlin. Intră în contact cu reprezentanți ai mișcării europene de stânga din timpul ascensiunii fascismului. Traduce din versurile poetului german comunist Ernst Toller.

Se stabilește din anul 1930 la Timișoara, unde e angajat redactor la publicația „Vestul”. Leagă o trainică prietenie cu Romul Ladea și Virgil Birou, numărându-se printre animatorii vieții culturale din capitala Banatului. Începând cu 24 mai 1932, scoate revista „Vrerea”, despre care critica literară afirmă că ar fi fost cea mai avansată publicație ca mesaj ideologic al deceniului IV (S. Dima). De altfel, „Vrerea” a fost suspendată în 1937 din cauza publicării poemului incitant al lui Ion Stoia-Udrea, „Cântecul uzinei”.

A publicat în diverse reviste sau în colecțiile editurii „Vrerea” și traduceri din literatura latină, maghiară, germană, mai consistente fiind cele din poezii italiene Giuseppe Ungaretti (1943) și Eugenio Montale (1945).

Volumul de debut nu pare să îl anticipeze pe viitorul poet al mediului muncitoresc.

Dimpotrivă, Ion Stoia-Udrea se simte încă intim legat de lumea rustică în care s-a zămislit și a trăit primele experiențe de viață, deși constată că „De atunci apele și-au schimbat albia, / Vânturi au resfirat nisipul / Și oamenii cu fețe de sfinți / S-au preschimbat / În cruci de lemn / Sus în țintirim.” (Reîntoarcere)

Foaia de Caraș-Severin

Pagină editată de Consiliul Județean Caraș-Severin ■

PRILEJ DE FALĂ PENTRU JUDEȚUL NOSTRU

La începutul lunii noiembrie a anului care a trecut, Președintele Consiliului Județean Caraș-Severin, domnul Sorin Frunzăverde a primit titlu de Președinte de Onoare al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

Distincția i-a fost acordată după un vot în unanimitate al Senatului Uniunii și i-a fost înmănată de Președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Vasile Todî în sala de ședință din cadrul Administrației Publice din Reșița. Cuvântul de deschidere a fost rostit de redactorul-șef al Radio Reșița, Doru Dinu Glăvan.

-R-

Foto: Agerpres

CETĂȚEANUL DUMNEAVOASTRĂ DE ONOARE

Vasile TODI
MEMBRU AL UNIUNII Scriitorilor din România

Sorin Frunzăverde, omul despre care scriu astăzi în „Jurnal de Iablanța” este Cetățean de Onoare al comunei dumneavoastră. Dacă mâine el va deveni Cetățean de Onoare al Județului Caraș-Severin – cum și merită –, vă puteți fâli că ați cinstit valoarea înaintea altora. Și asta, într-o țară cu o extrem de slabă aderență la valori.

Dacă pentru mulți președinți de Consilii Județene „pălăria” este prea mare, pentru acest bărbat, care a înțeles bine de la preabunii săi părinți că viața înseamnă sacrificiul părții față

de întreg, pălăria funcției este prea mică. Istoria, mai repede decât credeți, îmi va da dreptate.

Ce are acest om și le lipsește celorlalți politicieni români? Caracter! La Sorin Frunzăverde, interesele nu vor lua niciodată locul principiilor. Acest bănățean, ușor fâlos, ușor sfielnic, a fost educat să moară la locul și pe vorba lui!

Scriu despre el abia după ce m-am convins că avem trei iubiri comune: teatrul, poezia și Țara Banatului. Apropo de poezie, e un privilegiu să-l vezi plimbându-se prin creația shakesperiană ca prin propria sa bibliotecă; nu zadarnic a fost ales președinte de onoare al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Merită

breasla jurnaliștilor un astfel de prieten, cu atât mai mult cu cât pe jurnalistul curat, rareori în viață, în afară de Dumnezeu, îl mai ajută altcineva. Pe ceilalți, la care se bat tătarii la gura lor printre clăbucii lacomiei de bani, are dracul grijă de ei...

Spuneam că ne apropie de icoana prieteniei trei mari iubiri; dar de prețuit, îl prețuiesc pentru trei însușiri esențiale și anume: pentru felul măiastru în care poate pune instantaneu în echilibru două idei contradictorii, pentru discreția filotimiei, dar, mai ales, mai ales, pentru felul în care face să vorbească tăcerile.

Material preluat din „Jurnal de Iablanța” – ianuarie 2012

Vorbe d'ale noastre

A

amânat, adv. = întârziat

arvăluc, s.n. = aldămaș

armițâie = taxă

a artui, vb. = a pune ceva la loc

aizâmban, s.n. = tren

albiele, s.f. = pudră de fardat

anțârț, adv. = cu doi ani în urmă

arie, s.f. = terenul gospodăriei unde se depozitează ferajele

Rubrică coordonată de Vasile TODI

POEȚI DIN ȚARA BANATULUI

CÂNCEC DĂ NEAUĂ

MARIUS MUNTEANU

Unge zăboveșce neaua!
Poace doarme după lună,
Ori în stele-i, pitulată,
Ca-n iconi la Maica-bună.

Ori fi morți dă prea lumină
Și arjint, sărașii fluturi,

Că ți vină să iei șeriu
Dă pașchire și să-l scuturi.

Când mă sușcăi la fereastră
Tac copiii și m-ascultă.
Prea s-or dus dămurt cu sania
Anii mei cu neauă multă.

UN Cilibi MOISE BĂNĂȚEAN

TATA OANCEA

PETRU VINTILĂ

De vremea când eram copil, elev la liceul "Traian Doda" din Caransebeș, atenția mi-a fost într-o bună zi atrasă de figura unui bătrânel înalt, deșirat, cu plete lungi ivite pe sub o enormă pălărie neagră, cu lavalieră și cu un cioc cărunț, îmbrăcat în niște straie de răsopot și care îmi evocă figura tragicului și romanticului Don Quichote de la Mancha. Am aflat că se numea Petru Oancea și că edita o revistă intitulată "Vasiova", după satul său natal. Vreme de 19 ani a apărut această publicație bilunară și care în locul adresei, purta pe frontispiciu inscripția descurajantă: "Redacția și administrația, unde dă Dumnezeu". Lumea îl poreclea „Tata Oancea” și el își difuza revista cu traista, bătând drumurile cu trenul, cu căruța, cu

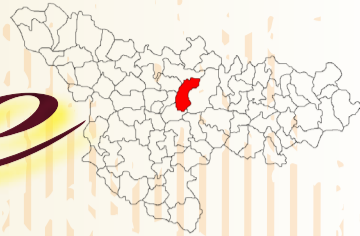
mașini de ocazie, însă mai mult pe jos, apostolește.

S-a născut în 1881 la Vasiova. Primul război mondial i-a prilejuit o excursie dramatică, prelungită pe durata a patru ani, din Boemia până pe țărmul Adriaticii și din Tirolul italian până în Galiția.

În anul 1929 a început editarea bilunarului "Vasiova", fără nicio lețcaie suvenție, ducând-o pe umerii săi, solidar și încăpățânat, timp de aproape două decenii. Nu e învățător în Banat, bătrân, care să nu fi fost cititorul pasionat al acestei reviste. Nu e sat în care "Vasiova" să nu fi pătruns, ca un triumf al celui mai romantic și înflăcărat amatorism literar care mi-a fost dat să-l cunosc vreodată. Tata Oancea a scris peste cinci mii de poezii, din care a publicat în propria revistă, după mărturisirea sa, numai 987 de poezii. Această uriașă producție de poligraf entuziast, chiar dacă nu are genialitate artistică, are genialitatea obstinției, mirajul și nostalgia pe care Tata Oancea le-a purtat în suflet o viață întreagă, netulburat și candid ca un copil de-o puritate floreală.

El este un Cilibi Moise bănățean. Să întâlnești și să cunoști un astfel de om în veacul douăzeci, asta îți dă sentimentul cuceritor că tu însuși bați un record de longevitate, că ai împlinit, scandând versuri și trăgând cu coasa, o sută de ani.

Din "Albina", seria a II-a, nr. 40 (1084, 3 X 1968)

Foaia de Remetea Mare

Pagină editată de Primăria Remetea Mare ■

(urmare din nr. trecut)

MONICA BRAD

Dubiți Remetea, dar știu că aveți un mare atașament, o mare dragoste față de Ianova și de locuitorii ei, localitatea dumneavoastră de suflet.

► Iubesc Remetea și Ianova, iar cea din urmă îmi este mai aproape de suflet pentru că aici m-am născut. O să vă spun acum ceea ce n-am mai spus. Indiferent ce sumă de bani mi s-ar oferi sau ce post în altă localitate, nu aș pleca

de aici. Remetea este o comună frumoasă, liniștită, modernă, iar în ceea ce privește Ianova, cred că va avea o dezvoltare frumoasă și armonioasă în viitor, mai ales acum când se vor ridica atâtea case pentru tineri. Am acordat de la Primărie, în baza Legii 15 - privind sprijinul acordat tinerilor pentru construirea unei locuințe proprietate personală - teren pentru a-și ridica 70-80 de locuințe. Ianova se va extinde mult datorită acestei măsuri, iar zona de atracție turistică constituită de Barajul de Acumulare Ianova va atrage turiști fermecați de frumusețea locurilor, dar și pescari împătimiți. Și până acum din Timișoara și toate localitățile apropiate, duminică de duminică este plin la baraj. O facilitate pentru vizitatori este realizarea drumului către baraj de Primăria Remetea Mare, cu sprijinul Consiliului Județean. Înainte dacă mergeai

„Nu aș pleca de aici pentru nimic“

Liviu Șerban - Viceprimar Remetea Mare

la baraj și se înora trebuia să pleci repede, altfel riscai să rămâi împotmolit. Acum, accesul se face mult mai ușor.

La sfârșitul anului se trage linie și se realizează bilanțul pentru anul ce-a trecut. Primăria Remetea Mare are cu ce se mândri la acest capitol. Vorbiți-mi despre modul în care ați reușit să faceți investiții în aceste vremuri de răstriaște pentru noi toți.

► Eu consider că realizările în cei trei ani scurși din mandatul domnului primar Ilie Golubov și al meu implicit, însumează investițiile realizate în 15 ani înaintea mandatului nostru. S-a realizat drumul până la Baraj, drumul până la Benecul de Sus- unde ne-am oprit pentru că intrăm într-o zonă care aparține de comuna Pișchia-, s-a introdus gazul metan în ambele școli de la Remetea, s-a făcut încălzire pe lemne la școala din Ianova, s-a început introducerea apei în Remetea și Ianova, investiție care sperăm să fie gata până în primăvară. De asemenea, s-au reabilitat căminele culturale în ambele localități, Izvorul de la Ianova este în lucru, un izvor de care specialiștii de la Aquatim au spus că are probabil cea mai bună apă din județ. La bazele sportive din Ianova și Remetea am refăcut vestiarele sportive, am îngrădit terenurile, s-au pietruit străzile, s-au făcut multe. Nu atât de multe cum ne-am dori, dar cât ne-a fost cu putință, am făcut.

LA REMETEA VA FI AMPLASAT CENTRUL INTERMODAL AL REGIONALEI C.F.R.

MIRCEA PETROMAN

Centrul intermodal de transport județean este un proiect despre care se discută de ceva timp. În cadrul întâlnirii comune dintre reprezentanții SNCF CFR, Consiliului Județean Timiș, Primăriei Municipiului Timișoara, ADETIM și cei ai proiectantului celor două studii de fezabilitate, a avut loc analiza comparativă a avantajelor și dezavantajelor celor două locații, concluzionându-se pe baza argumentelor analizei multicriteriale de locație, argumentelor tehnico-economice, de oportunitate și necesitate că prima opțiune este realizarea investiției pe locația Remetea Mare.

„Locația centrului intermodal de transport a fost avizată la Remetea Mare și s-au tot primit obiecțiuni de la minister. Noi va trebui să ne ocupăm de achiziția terenului. Nu este deloc ușor. Avem nevoie în prima fază de circa 35 de hectare. Trebuie să aibă 3 căi de transport în imediata apropiere a locului unde se face centrul. Va trebui să rezolvăm cu terenul. Chiar dacă acest teren ne-ar costa mai mult, calculul făcut de proiectant arată că tot Remetea Mare este varianta cea mai avantajoasă”, spune consilierul județean PNȚCD Viorel Sasca.

IANOVA - SATUL DE 780 DE ANI

SIMONA IANCU

► Imagine apărută în catalogul "Sigilii de sate, comune și târguri din Banatul istoric (secolele XVIII-XIX)", de Maria Vertan, Editura "Brumar", Timișoara, 2006

Danova este printre cele mai vechi localități din Banat și, ca multe alte localități din împrejurimi, a fost atestată documentar pentru prima dată la 1332-1337, în documentele de dijmă papală. În aceste documente apare cu numele *Ilyno și Ienev*. Prezența locuitorilor sârbi din Ianova se regăsește de foarte timpuriu, probabil s-au așezat aici în secolul XI. De-a lungul Evului Mediu a fost locuită și stăpânită de diferiți nobili locali, după cum o atestă numeroasele documente feudale

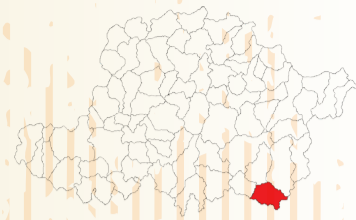
de schimbare a proprietății. La Ianova se găsesc ruinele unei fortificații medievale care datează din secolele XIV - XVI și se situează în sudul satului, în locul numit "cetatea turcească". Tot în perioada Evului Mediu, între Ianova și Remetea Mare a existat o localitate numită *Saswar* sau *Solymosfalu*.

În timpul ocupației otomane a fost locuită, căci la 1690 apare menționată cu numele *Jenovo*. După cucerirea Banatului de către austrieci, s-a realizat harta contelui Mercy din 1723-1725, pe care se găsește și Ianova, locuită de români. Deja la 1761 avea numele de Ianova, dar la 1893 i-a fost schimbat numele în *Margitfalva*, în cinstea proprietarei satului, Margareta, soția lui Ștefan Karolyi. Mai târziu s-a mai numit și *Temesjeno*.

Pe la jumătatea secolului XIX, pe când Ianova era deținută de familia Csekonics, a avut loc și o acțiune de colonizare a satului cu germani și maghiari. În anul 1968 a fost încorporată la comuna Remetea Mare, alături de satele Bucovăț și Bazoșu Nou.

DIN ALBUMUL CU POZE AL COMUNEI NOASTRE

Foaia de Birchiș

Pagină editată de Primăria Birchiș ■

IOAN GUȚU, PRIMARUL ANULUI 2011 DIN JUDEȚUL ARAD

Într-o frumoasă zi de toamnă, 28 octombrie 2011 mai exact, în sala de conferință a Complexului Hotelier „Parc” din stațiunea Buziaș a avut loc întâlnirea Senatului Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Printre cei câțiva primari care se bucură de aprecierea Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric se numără și primarul nostru, Ioan Guțu. Domnia sa a fost propus în fața Senatului Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric pentru titlul de „Primarul anului 2011 din județul Arad”.

Distincția îi va fi acordată la Gala premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, în ziua de 11 mai 2012 în sala de conferință a complexului hotelier „Parc” din orașul stațiune Buziaș. Într-un moment de asemenea importanță, colegiul redacțional al revistei „Banatul - jurnal al primărilor din Banatul Istoric”, transmite domnului primar sincere felicitări pentru numirea obținută.

- R-

Foto: Ovidiu Bacinschi

PRIMARUL COMUNEI BIRCHIȘ, IOAN GUȚU, PREMIAT LA „FESTIVALUL PRIMARILOR ARTIȘTI”

Adelheid Ioanid

Birchiș a avut în ultima perioadă o relansare din mai multe puncte de vedere. Cel cultural este unul dintre ele. Astfel, prin inițiativa și sprijinul administrației locale s-a reușit reînființarea, după 20 de ani, a unei Fundații artistice în Căpâlnaș, fundație care are ca scop promovarea și conservarea frumosului folclor local. „Avem acum echipă de dansuri – 12 perechi, o serie de soliști vocali și instrumentali extrem de talentați. Prin reabilitarea căminelor culturale am creat și condițiile necesare”, a precizat primarul Ioan Guțu. Și parcă pentru a dovedi că talentul este o caracteristică locală, primul edil a mărturisit că și el cântă de ani de zile la taragot. Mai mult chiar, de la manifestarea intitulată „Festivalul primarilor artiști” ce s-a desfășurat la Aninoasa – jud. Dâmbovița, primarul birchișan s-a întors cu un trofeu valoros.

CASA OLARULUI din BIRCHIȘ expusă la MUZEUL SATULUI BĂNĂȚEAN din TIMIȘOARA

GRAȚIAN NEAMȚU

Așezământul, construit la sfârșitul secolului XIX-lea se numără printre piesele de rezistență expuse la Muzeul Satului Bănățean. Casa, așezată cu fațada scurtă la stradă este o construcție compusă din tinda-atelier și camera de locuit. Pereții sunt din bârne rotunde de lemn, îmbinate cu cheutori românești, fiind lipiți atât la interior cât și la exterior cu un

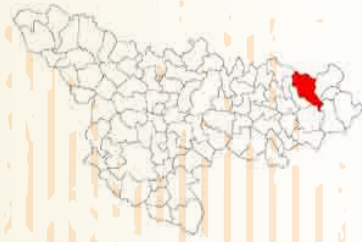
amestec din pământ, paie, bălegar și dați cu var. În tinda-atelier a fost amenajat și atelierul de olar, dotat cu roata olarului, râșnița de smalt, polița de uscat vasele, coapaia pentru lut, dulapul pentru blide. În camera de locuit atrag atenția textilele de interior, specifice zonei. Acoperișul este realizat în două ape, din țigla solzi. De-a lungul fațadei lungi dinspre curte se dezvoltă o prispă parțială susținută pe stâlpi de stejar între care, în partea de jos, se găsește o balustradă zidită. Prisca se continuă cu o tindă de vară, având trei pereți închiși și mobilată pentru a se servi mâncarea în perioada caldă a anului. În curtea casei se află cuptorul pentru ars oale. Casa a fost achiziționată de muzeu în anul 1969.

FAMILIA MOCIONI ȘI MICUL TRIANON DE LA CĂPÂLNAȘ

ESTERA ROSEBLUM

Criticul de artă Horia Medeleanu scrie într-un mic studiu astfel: „Castelul Mocioni din Căpâlnaș este cel mai frumos din județul Arad prin armonia desăvârșită a proporțiilor și decorația simplă, dar elegantă a fațadelor”. A fost proiectat de arhitectul vienez Otto Wagner care a ridicat castelul între anii 1876-1879. Otto Wagner a fost inspirat de Micul Trianon de la Versailles, dar nu a realizat o copie fidelă a ilustrului model. Micul Trianon este capodopera lui Jacques Ange Gabriel (1698-1782), arhitectul care a dominat ultima fază a stilului Rococo francez. „Este o operă care trebuie văzută în decorul său natural”, ne asigură un istoric de artă francez într-un articol dintr-un ziar european. Exact de această recomandare a ținut seama arhitectul la Căpâlnaș. El a simțit peisajul în care avea să construiască o altă operă. Putem adăuga că parcul de 8 hectare oferă condiții optime de recreere. În fața terasei se află o fântână arteziană în mijlocul căreia tronează – ca la castelele franțuzești – statuia unui cerb. Mai adăugăm că în registrul superior al palatului, elementul decorativ îl reprezintă cornișa, artistic dantelată, iar de pe terasă se pătrunde în interior prin trei uși, care comunică cu salonul de la parter, de unde, printr-o scară, se urcă la etaj. Dincolo de frumusețea castelului există însă și o frumoasă familie de origine aromână, familia Mocioni, proprietară a edificiului, care s-a dedicat, prin reprezentanții ei cei mai de seamă, ridicării și propășirii materiale și spirituale a românilor din Transilvania, aflați sub greutatea dublului sceptor imperial și regal al habsburgilor. Statul român ar avea o datorie de onoare față de familia Mocioneștilor, să le păstreze memoria și niciunde nu ar fi mai nimerită organizarea unui muzeu decât la Căpâlnaș. Dar acest castel nu a fost singurul din zonă care a aparținut familiei. La marginea pădurii din comuna Birchiș a mai existat un conac, cu alură gotică, dată de cele două turnuri ale corpului etajat. Din păcate, el a fost distrus de țărani răsculați în noiembrie 1918. Cu acel prilej a dispărut și arhiva și biblioteca lui Alexandru Mocioni, care avea obiceiul de a se retrage la conacul care îi oferea liniștea necesară lucrărilor sale.

Foaia de Făget

Pagină editată de Primăria Făget ■

DOUĂ ÎNTREBĂRI PENTRU PRIMARUL NOSTRU

Adela ZAMFIRESCU

Proiecte pentru anul în care am intrat?

► Avem demarate deja două proiecte mari. Unul este în colaborare cu Aquatim și Consiliul Județean Timiș și este vorba de probabil cea mai mare sumă de bani alocată vreodată orașului Făget, pe un proiect pe finanțare europeană. Este vorba de 7.100.000 de euro și acești bani vor fi folosiți pentru refacerea rețelei de canalizare în Făget, stație de epurare, clorinare și filtrare a apei. Lucrarea începe din 2012 și durează până în 2014. În oc-

tombrie a avut loc deschiderea caietului de sarcini și licitația. Făgetul a fost scos la licitație împreună cu Recașul și Buziașul, per total fiind vorba de 20.000.000 destinate celor trei orașe pe acest proiect.

Privind înapoi peste umărul vremii, profesorul Marcel Avram, este mulțumit de primarul Marcel Avram?

► Sincer, fără lipsă de modestie, dacă mâine ar avea loc alegeri, l-aș vota pe Marcel Avram primar.

Dubașii din ȚARA FĂGETULUI

Monica GAIȚA

Localitățile din zona orașului Făget sunt singurele din județ unde obiceiul „Dubașilor” s-a păstrat cu sfințenie. Timp de mai multe ore, dubașii au colindat din casă în casă.

Colindul cu dube este practicat în satele Românești, Tomești și Baloșești. Dubele - niște tobe mici construite din piele de animal, care scot sunete în funcție de pielea din care sunt făcute - sunt împodobite cu diferite ornamentații. Flăcăii (dubașii) sunt necăsătoriți, îmbrăcați în costume populare, cu tricolor, au un repertoriu foarte variat: colindă de gazdă, de față etc., care se învață începând cu lăsatul postului. În ritmul tobelor și al altor instrumente muzicale, cântecele tradiționale răsună (dansul cerbului, cântece de începutul satului, de sfârșitul satului etc.). Ei sunt conduși de un vătaf, lângă care se află cerbul (capra). Cel care a interpretat rolul cerbului nu va avea voie să intre în biserică șase săptămâni.

Pentru spectacolul unic oferit în prag de sărbători, cetele de colindători au fost răsplătite cu colaci, cozonac, mere și bani.

URMAȘII LUI TIHOMIR

Așezat la doar doi kilometri de orașul Făget, satul Temerești este „semnalat” de la distanță mare de o construcție ridicată pe un deal impunător. Este vorba de biserica ortodoxă română despre care localnicii susțin că a fost ridicată în jurul anului 1803 pe ruinele unei cetăți de unde nobilii locului puteau supraveghea văile din jur. Menționată pentru prima dată în diplomele regale din anii 1514-1515, sub denumirea de Tyhomeresth (aparținând nobilului Georg Brandenburg), așezarea este numită într-un defter (registru) otoman din anul 1617, Thihomerest. Conform unor lingviști bănățeni care au studiat toponomia locului, Thihomerest ar însemna „urmașii lui Tihomir”, care Tihomir ar fi fost un nobil proprietar de terenuri din acele locuri. Este însă frapantă asemănarea între numele aceluia presupus Tihomer din Temerești și cel al voievodului muntean Tihomir (1290-1310), tatăl domnului Basarab I (1310-1352), întemeietorul Țării Românești.

Material realizat cu sprijinul "Micului atlas al jud. Timiș", ed. a IV-a, coordonat de scriitorul Dinu Barbu, lucrare declarată Cartea anului 2009 de către Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric

JUPÂNEȘTI - VATRĂ DE OLARI

În urmă cu 60 de ani în fiecare gospodărie din satul Jupânești - aparținător orașului Făget - existau câte unul sau doi olari. Satul Jupânești, așezat pe Valea Vădanei, a fost un vestit centru de olărit, localnicii având la îndemână nisip cuarțos și lut potrivit. În satul considerat drept ultimul centru de olărit activ din județul Timiș, mai trăiau în anul 2009 doar doi bătrâni vestiți în arta olăritului: Trandafir Velcu și Gheorghe Mestecănean. Șansa păstrării acestei tradiții o poate constitui meșterul olar Marin Bărbos, care coordonează centrele de olărit pentru copii din Jupânești, Tomești și Coșevița. La Jupânești se ține anual un târg, organizat pe un platou special amenajat în marginea satului într-un decor natural de excepție. Târgul - vizitat de numeroși turiști - e însoțit de spectacole folclorice susținute de Ansamblul Folcloric „Făgețeană” din Făget. La Muzeul Satului Bănățean

din Timișoara se află amplasată o gospodărie de olar Jupânești din secolul al XIX-lea, construcție realizată din bârne scurte lipite cu lut. Casa are trei încăperi: camera de locuit, tinda și atelierul olarului, mobilate după specificul zonei etnografice Făget. În curtea gospodăriei se află un grajd cu șură, cotețul pentru porci și cuptorul de ars oale. Cuptorul, reconstruit în muzeu, poate fi folosit și azi la arderea ceramicii. Gospodăria din Jupânești aflată la muzeu este o construcție originală care a fost achiziționată, Muzeu în anul 1973 de la localnicul Ștefan Popovici din satul Jupânești, nr. 12, și a fost transferată în Muzeul Satului Bănățean în anul 1975.

Material realizat cu sprijinul "Micului atlas al jud. Timiș", ed. a IV-a, coordonat de scriitorul Dinu Barbu, lucrare declarată Cartea anului 2009 de către Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Relaxare la orice/
fiecare sfârșit de
săptămână
Stare de bine, stare de
normalitate
Generator alternativ
de energie pentru
întreaga săptămână

CURA DE WELLNESS PENTRU WEEK-END COMPLEX HOTELIER PARC***

245 lei/persoană/pachet

SERVICIILE HOTELIERE INCLUSE ÎN PACHET:

2 nopți cazare cu mic dejun tip buffet
masă în cont
pachet wellness

PACHETUL DE WELLNESS CUPRINDE:

piscină și saună
acces în sala de fitness

LA CERERE OFERIM:

dejun – 30 ron/persoană/zi
proceduri suplimentare

MENȚIUNI:

onorarea solicitărilor se face în limita camerelor
disponibile
procedurile se fac în zilele de vineri și/sau sâmbătă
pachetul de servicii are TVA inclus
taxa de stațiune, de 3 ron/persoană, se achită la recepție
pachet pentru regim de single: **285 ron/pachet**

INFORMAȚII SUPPLEMENTARE ȘI REZERVĂRI:

Telefon: 0256/321.320

Fax: 0256/321.581

GSM : 0755.080.094

E-mail: rezervari@buzias.ro sau statiunemarketing@buzias.ro

O SAPTĂMÂNĂ LA BUZIAȘ! HOTEL PARC***

845 LEI/PERSOANĂ/PACHET

PACHETUL INCLUDE URMĂTOARELE SERVICII HOTELIERE:

CAZARE ÎN CAMERĂ DUBLĂ /SINGLE CU MIC DEJUN BUFFET ..... 6 NOPTI
DEJUN ȘI CINĂ ÎN SISTEM FIȘĂ ÎN ..... 6 ZILE
TRATAMENT LA ALEGERE ..... 5 ZILE

PENTRU CONSULTAȚIA MEDICALĂ SE PERCEPE UN TARIF
DE 20 LEI/PERSOANĂ ÎN CAZ CĂ NU ESTE PREZENTAT
BILETUL DE TRIMITERE DE LA MEDICUL DE FAMILIE.
GRUPE DE AFECȚIUNI CE SE POT TRATA: cardiovasculare,
digestive, circulatorii, neurologice.

MENȚIUNI:

Zilele de intrare sunt duminică sau luni dimineața, pentru a avea
continuitate la procedurile de tratament.
Pachetul de servicii poate fi oferit și pentru 12 și respectiv 18 zile.
Solicitările se confirmă în limita locurilor disponibile.
Baza de tratament vă pune la dispoziție: jacuzzi, duș subacval,
hidroterapie, masaj terapeutic, de relaxare, de tonifiere, kinetoterapie,
saună, fizioterapie, aplicații locale cu ceară de albine, terapie manuală,
drenaj limfatic, băi galvanice.
Oferim pachetul și în regim de single. VALOARE PACHET 965 LEI.
La cerere putem oferi pachetul în regim de demipensiune. VALOARE
PACHET 725 LEI, respectiv 845 LEI în regim de single.
Oferim pachetul pentru cazare cu mic dejun inclus + tratament la tariful
de 605 LEI/pers, respectiv 725LEI în regim de single.
Acces în sala de fitness GRATUIT.
ACCES ÎN PISCINA HOTELULUI, TARIF DE 70 LEI/PERSOANĂ
Accesul în piscină este inclus în pachet NUMAI dacă nu se optează
pentru alte proceduri de tratament.
Taxa de stațiune 2,5 LEI/persoană.
Pentru informații suplimentare și rezervări:
Telefon recepție hotel 0256.321.320 sau 0755.080.094
E-mail rezervari@buzias.ro; statiunemarketing@buzias.ro
www.buzias.ro

OFERTĂ VALABILĂ

FABRICA
DE MOBILĂ

3 F srl

Produce orice tip de mobilier din P.A.L. și lemn masiv, la comandă, atât pentru hoteluri,
pensuni, școli și grădinițe, cât și pentru locuințe proprii.

Fabrica noastră, are tradiție și în producerea de ferestre din lemn.

Ne puteți contacta, la următoarele numere de telefon: 0257/310.303 și 0744/627.225

Publicitatea în mișcare este propunerea R.A.T.T. pentru clienți. Dacă vă gândiți la o modalitate de promovare a produselor și serviciilor dvs puteți opta pentru publicitatea în mijloacele de transport în comun. Regia Autonomă de Transport pune la dispoziție suprafețele exterioare ale tramvaielor precum și spațiile special destinate din interiorul vehiculelor. Tarifele sunt valabile pentru anul în curs și nu conțin TVA.

Tarife închiriere spații publicitare pe suprafața exterioară a mijloacelor de transport

	Tarif închiriere spații publicitare	Taxă neutralizare
	Tarif / lună	Tarif / bucată
Tarif închiriere spațiu publicitar tramvai simplu articulată	112 euro	1000 euro
Tarif închiriere spațiu publicitar tramvai dublu articulată	150 euro	1250 euro

Taxa de neutralizare se achită integral, în avans la semnarea contractului.
Tariful de închiriere (chiria) este calculat pentru o lună = 22 zile.
Prin unitate se înțelege un vagon motor, respectiv remorcă.

Pentru încheierea unui contract de publicitate pentru oricare variantă dintre cele
de mai sus sunați la 0356 803 704, Birou Marketing și Publicitate.
Vizitați www.ratt.ro pentru alte detalii.

	UM	Tarif actual
Inchiriere stâlp cabluri	Tarif/lună	1,2 euro
Inchiriere stâlp panou	Tarif/lună	10\$
Inchiriere stâlp pentru panou steag	Tarif/lună	22 euro
Inchiriere stâlpi pentru bannere	Tarif/lună	160 \$
Inchiriere stâlpi pentru bannere până la 30 zile	Tarif/zi	5,33\$
Taxă montare pe stâlp casetă, panou publicitar	Tarif/buc	15\$
Taxă demontare de pe stâlp casetă, panou publicitar	Tarif/buc	15\$
Montare banner pe stâlp	Tarif/ buc	15\$
Demontare banner de pe stâlp	Tarif/ buc	15\$

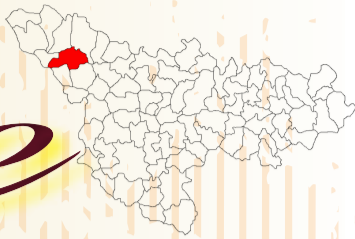
De asemenea, pentru publicitatea stradală și dispozitive mari de promovare punem la dispoziție stâlpii Regiei (detalii pe www.ratt.ro).

Tarife închiriere stâlpi pentru montarea
panourilor, casetelor și steagurilor publicitare
Pentru încheierea unui contract de publicitate
pentru oricare variantă dintre cele de mai sus
sunăți la 0356 803 704, Birou Marketing și
Publicitate.
Vizitați www.ratt.ro pentru alte detalii.

Tarife închiriere de spații pentru publicitate în interiorul mijloacelor de transport

	Tarif Euro/zi
Format A4	1,00
Format A3	2,00
0,5 mp	4,00
1 mp	7,00

TARIFE SPAȚII PUBLICITARE R.A.T.T.

Foaia de Tomnatic

Pagină editată de Primăria Tomnatic ■

„Implic tinerii în tot ceea ce înseamnă bunul mers al comunei”

MONICA GAIȚA

(urmare din nr. trecut)

Domnule primar Dănuț Miculescu să lăsăm pentru câteva momente partea financiară și investițiile la o parte, să ne apropiem de latura spirituală. Cum și-a petrecut domnul primar Crăciunul?

► Primarul de la Tomnatic și-a petrecut Crăciunul în sânul familiei și al comunității. De obicei am făcut sărbătorile acasă, în familie. Anul acesta le-am făcut însă o surpriză locuitorilor din Tomnatic și, împreună cu un grup de tineri, am organizat o „mișcare stradală”. Am colindat cât de multe familii am putut în

comună. Vorbim de aceiași tineri cu care am animat programul rugii.

Nu am mai auzit în țară ca primarul să se ducă din casă în casă la colindat. Este o idee foarte frumoasă și binevenită. Dar de unde ideea domnule primar Dănuț Miculescu?

► Eu am lansat o provocare, acești tineri au îmbrățișat-o și sper să fie o reușită. Păcat că nu a nins, ar fi fost mult mai frumos. Oricum, indiferent de vreme, noi am colindat.

Ce repertoriu ați avut pregătit pentru a colinda locuitorii comunei Tomnatic?

► Sincer, nu am avut pregătit nimic. Eu știu foarte multe colinde. Am provocat acești tineri, să vedem ce-au învățat ei, iar eu m-am adaptat fiind convins că cele mai multe le cunosc.

Am observat la dumneavoastră o relația mai rar întâlnită. Aveți o legătură specială cu tineretul, în sensul că sunteți deosebit de iubit de tineri. Acest lucru s-a văzut și la ruga localității, iar acum văd că iar îi amintiți. Cum se explică „priza”, dumneavoastră la tineret?

► Am considerat că este datoria și obligația tinerilor să se implice în tot ceea ce înseamnă bunul mers al comunității. Sunt multe lucruri pe care consider că le fac pentru ei și acesta este și motivul pentru care îi rog să se implice. Îmi place să-mi fie alături, mă simt bine lângă ei, tinerețea și dăruirea lor animă tot. Peste câțiva ani, dintre ei voi încuraja un nou primar. De la înființarea comunei am spus că în Primărie eu sunt cel mai bătrân așa că promovez tineretul pentru a cunoaște toate fațetele realizărilor și acțiunilor întreprinse la Tomnatic.

Exceptând programul de colinde, ați avut organizate alte evenimente artistice pentru Crăciun și Anul Nou?

► Evenimente artistice nu am organizat. Am dăruit tinerilor de la școală și grădiniță o mică atenție în fața bradului amenajat pe platoul de la Primărie. Indiferent de buget, din 2004, de când funcționăm ca și comună, am avut grijă ca tinerii aceștia să primească un mic cadou de sărbători.

UN CRĂCIUN DE POVESTE PENTRU CEI MICI

Copiii care studiază la Școala cu clasele I-VIII din Tomnatic au dedicat luna decembrie serbărilor prilejuite de Sărbătorile de iarnă. Pe lângă lecțiile zilnice, mai multe clase au pregătit cântece, dansuri, poezii care au încântat și bucurat părinții ce au luat parte la aceste evenimente. Redacția Banatul a fost prezentă în comună tocmai atunci când elevii clasei a II-a B, sub îndrumarea prof. învățământ primar Șoldan Diana Iuliana, prezenta serbarea “Pomului de iarnă”.

Micuții, gătiți de sărbătoare, au urcat emoționați pe scenă și au început programul. “Poezii, cântece de iarnă care sunt toate dansate, dan-

sul ursuleților și dansul păpușilor Barbie. Copiii au primit cadouri de la Moș Crăciun, cărțile și dulciuri. În cadrul serbării, poeziile

vor fi tematice - poezii despre Nașterea Mântuitorului, despre Moș Crăciun”, ne-a declarat prof. învățământ primar, Șoldan Diana Iuliana.

-R-

ȘCOALA CU CLASELE I-VIII TOMNATIC CLASA I-a A

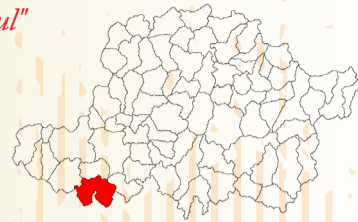
Badon Attila
Băcescu Bogdan
Băcescu Florentin
Beznean Patricia
Chiriac Sebastian
Ghepardt Denis
Handolescu Alexandru
Lobiuc Georgiana
Merjan David

Prof. învățământ primar
Tipei Marta Erzsebet

Moldovan Iulian
Morar Iasmina
Nicola Luiza
Perța Adina
Petrovici Denis
Toncea Nicoleta
Vesa Andrei
Walf Larisa

Foaia de Vinga

Pagină editată de Primăria Vinga ■

MONICA GAIȚA

(urmare din nr. trecut)

Pe patronul fabricii de ciocolată Draskovits l-ați cunoscut?

► Nu, el nu venea pe la noi. Eram peste 100 de oameni și aveam șefi care se ocupau de noi și îi raportau lui. L-am cunoscut pe copilul lui. Trebuie să fi fost oameni buni de au făcut asemenea minune aici.

Cum era munca în Fabrica de ciocolată Draskovits?

► Foarte bine, aveam de toate. Cântina de 3 ori pe zi, dimineața, la prânz și seara, iar pe deasupra consumam și bomboane. Dimineața când plecam de acasă, ne trimitea la biserică, la slujbă și apoi mergeam la lucru.

Din bomboanele de la fabrică, puteați lua și acasă?

► Nu. Aveam catrință, am înmuiat-o în ciocolată și acasă am ras cu cuțitul ciocolată de pe ea. Cu plată ne dădea ce bomboane și ciocolată vroiam, dar să luăm acasă nu puteam, doar ce mâncam la fabrică.

Ați făcut vreodată acasă ciocolată și bomboane asemeni celor pe care le-ați mâncat în fabrică?

„La Draskovits aveam de toate”

Victoria Balog - fostă angajată a fabricii de ciocolată Draskovits

► Ciocolată nu, bomboane am mai făcut, dar în timp am uitat rețeta.

Nu era secretă rețeta?

► Rețeta nu era secretă. Ce ai „furat”, de acolo, ce ai văzut, compozițiile, felul în care s-a făcut, cu asta ai rămas și puteai să faci și acasă.

Astăzi vedem doar niște ruine din fabrică. Cum era fabrica la vremea aceea?

► Era mare, aveam toate condițiile și se îngrijeau de muncitori. Mașinăriile care ne ajutau la lucru erau toate aduse din străinătate, din Germania parcă. Acum au rămas doar pereții și un utilaj în curte. Ar fi frumos ca cineva să pună iar fabrica pe picioare, ar fi un bine pentru Vinga.

Închiderea fabricii a fost chiar așa fulgerătoare precum se spune?

► Nu, au venit cei de la Kandia și închiderea s-a realizat în timp. Ciocolata era ținută în pivnița atelierului, spațiu care ținea locul congelatorului. Pe timp de iarnă patronii puneau pungi pline cu gheață lângă pereți, pentru ca ciocolata să se poată păstra în condiții bune. Astăzi, din celebra fabrică nu au mai rămas decât ruinele. Câteva cărămizi lăsate în paragină, două geamuri sparte și un utilaj uitat în curte. Localnicii spun cu părere de rău că și-ar dori ca afacerea să mai fie pusă pe picioare, dar sunt conștienți că niciun investitor nu ar reuși să se apropie de rețeta familiei Draskovits.

Fabrica de ciocolată Draskovits din Vinga

VICTOR COCIUBA

În anul 1885 a existat un atelier modest unde se fabricau, cu mijloace rudimentare, bomboanele Vinga din ciocolată cu cremă de vanilie. La început, fabricarea bomboanelor s-a făcut manual de către membrii familiei Draskovits, în posesia cărora se afla și atelierul.

Cantitatea modestă a produselor a fost valorificată în comună, cu ocazia târgurilor, iar mai târziu au fost aprovizionate prăvăliile din Arad și Timișoara. După 1920 atelierul și-a mărit capacitatea, iar munca manuală a fost înlocuită cu mașini aduse din Germania. Din această perioadă se poate afirma că producerea bomboanelor s-a făcut la scară industrială. Ca materie primă, fabrica a folosit zahărul, iar ciocolata era preparată din boabe de cacao și unt de cacao, ambele importate din Olanda. Staniolul folosit era adus din Germania. În această perioadă au început să se diversifice sortimentele de ciocolată produse, de produse zaharoase ale fabricii, iar în perioada de vârf a crescut numărul angajaților peste 100. În anul 1938 s-a deschis o secție de fabricat cutii din carton pentru ambalarea bomboanelor. În anul 1948, la 11 iunie, fabrica a fost naționalizată și se preconiza fuziunea cu fabrica Kandia din Timișoara.

La 25 iunie 1951, fabrica de bomboane din Vinga este comasată cu fabrica Kandia din Timișoara, locul unde, mai apoi, vor fi transportate o parte din utilajele fabricii, restul fiind predate fabricilor din Arad, Cluj, Brașov, etc. În încheiere merită amintit faptul că, în perioada de maximă înflorire, produsele fabricii de bomboane din Vinga au ajuns până în Japonia și Statele Unite ale Americii.

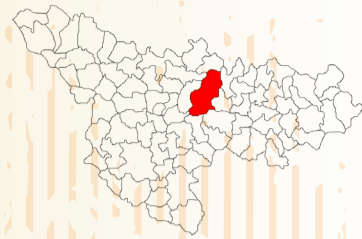

Multiculturalitatea comunei Vinga

CARMEN POPESCU

În întreaga comună Vinga, oamenii au știut să trăiască în comuniune. Niciodată nu au fost probleme etnice între români și bulgari, între slovaci și români la Mănăstur sau români și maghiari la Mailat, unde aceștia din urmă sunt majoritari. Probabil că unul din motivele acestei comuniuni a fost și acela că autoritățile locale niciodată nu au făcut nicio discriminare între localități și oamenii care trăiesc acolo. Nici în ceea ce privește religia la Vinga nu au fost probleme. Administrația locală nu a avut niciun fel de probleme cu preoții sau enoriașii bisericilor existente în comuna noastră, totul decurge normal pentru că ne respectăm unii pe alții. În anul 2007 Primăria a acordat bisericilor din comună suma de aproximativ 8 miliarde lei pentru investiții la aceste lăcașuri de cult, respectiv 5 miliarde la biserica romano-catolică din Vinga, 1 miliard la biserica ortodoxă din Mănăstur, 1 miliard la biserica ortodoxă din Vinga și 1 miliard la biserica romano-catolică din Mailat. Astfel, Vinga se dovedește un rai al multiculturalității și un exemplu de conviețuire între neamuri și religii diferite.

Foaia de Recaș

Pagină editată de Primăria Recaș ■

REALIZĂRI CARE NE FAC CÎNSTE

PAȘCA MARINEL,
PRIMAR AL ORAȘULUI RECAȘ

Pe parcursul anului 2011 Primăria Orașului Recaș a executat o serie de lucrări pe care vrem să le menționăm în cele ce urmează: clădirea unde funcționează dispensarul medical din Orașul Recaș, a fost reabilitată, investiția ridicându-se la suma de 200.000 lei.

▶ Școala Generală cu clasele I-VIII Izvin a fost reabilitată, extinsă și modernizat primul corp de clădire. Principalele lucrări au constat în înlocuirea acoperișului, extinderea sălii de sport, schimbarea geamurilor și a ușilor, zugrăveli interioare, parchetat sălile de clasă, grupuri sanitare interioare, zugrăvit exteriorul clădirii, precum și pavarea pe o suprafață de 1300 mp a curții interioare, întreaga investiție ridicându-se la suma de 800.000 lei.

▶ Școala cu clasele I-IV din localitatea Herneacova a beneficiat de înlocuirea acoperișului clădirii.

▶ Clădirea unde funcționează primăria orașului a fost reabilitată, birourile au fost zugrăvite, s-au schimbat geamurile și ușile, a fost introdusă încălzirea pe centrală de gaz metan și calorifere în toate birourile, gresie, faianță, investiția ridicându-se la suma de 250.000 lei.

▶ Sala de sport din localitatea Izvin a fost finalizată, prin finanțarea primită de la Compania Națională de Investiții București (aproximativ 3.000.000 lei). Primăria a preluat această investiție printr-o hotărâre de consiliu, sala de sport fiind trecută în domeniul public al Orașului Recaș. Acum se așteaptă primirea acordului de la ENEL Timișoara pentru racordarea la rețeaua electrică a sălii de sport, pentru a se putea da în funcțiune pentru copii și

tinerii din localitatea Izvin.

▶ Centrul Orașului Recaș arată mult mai frumos datorită iluminatului Bisericii Ortodoxe pe exterior.

▶ Drumurile comunale și străzile din Recaș și localitățile aparținătoare au fost întreținute prin pietruirea acestora, transportându-se peste 10.000 tone de piatră concasată.

▶ Strada Florilor a fost asfaltată pe o lungime de 1000 m, dinspre grădiniță până la cimitirele ortodox, catolic și penticostal.

▶ S-au continuat lucrările la rețeaua de apă a localităților Izvin, Bazoș și Petrovaselo, proiect finanțat de Guvernul României în limita a 4.000.000 lei, conform O.G. 7, a fost introdusă întreaga conductă din plastic, au fost executate două foraje de adâncime, urmând a fi racordate la rețeaua electrică. Din lipsă de bani nu am reușit să achiziționăm stațiile de tratare și clorinare a apei.

▶ În localitățile Stanciova și Herneacova au fost extinse rețelele de apă potabilă pe străzi cu aproximativ 1000 m pe Stanciova și 800 m pe localitatea Herneacova. Începând cu anul 2011 rețeaua de apă și canalizare a fost preluată de către AQUATIM.

▶ Orașul Recaș a obținut o finanțare de 8.500.000 euro de la Comunitatea Europeană,

sumă nerambursabilă, pentru rețeaua de canalizare, stație de epurare a apelor uzate, rețea de apă, stație de clorinare și tratare a apei potabile, lucrări care vor începe în anul 2012.

▶ S-au finalizat studiile de fezabilitate și proiectele tehnice pentru asfaltarea drumurilor comunale, urmând a se găsi soluții de finanțare a acestor proiecte, pentru că din bugetul local nu putem finanța aceste proiecte foarte importante pentru locuitorii din localitățile aparținătoare. O veste bună este că am obținut finanțare pentru asfaltarea drumurilor comunale Recaș – Bazoș (8,4 km) și Recaș – Petrovaselo (3,5 km), lucrări ce vor începe în 2012.

▶ Au fost finalizate planuri urbanistice zonale atât în orașul Recaș cât și în localitatea Izvin și au fost atribuite terenuri pentru construire de locuințe tinerilor care se încadrează conform legii 15/2003, dar au fost concesionate terenuri și altor persoane care au dorit să-și construiască o locuință.

▶ Toate realizările enumerate mai sus au fost finanțate din bugetul local al Orașului Recaș.

Pentru toate realizările din anul 2011 doresc să mulțumesc Consiliului Local al Orașului Recaș, angajaților primăriei, tuturor societăților comerciale care activează pe teritoriul administrativ al Orașului Recaș, tuturor locuitorilor Orașului Recaș și ai satelor aparținătoare, pentru faptul că și-au achitat taxele și impozitele, contribuind astfel la tot ce s-a realizat în anul 2011.

S-AU ALES CELE MAI ÎNGRIJITE GOSPODĂRII

VERONICA ANDRUSIAC

Pe o perioadă de câteva luni, cele mai îngrijite case din Recaș și satele aparținătoare au fost fotografiate, apoi acestea au fost jurizate de o comisie formată din viceprimar Pelics Dan, membrii ai Consiliului Local – Ramona Mațedolean,

Gospodaria fam. Descariu, Izvin

Vasile Miheț, Nicodim Mocanu, alături de angajați ai primăriei Silvia Harhătă, Ștefan Fulop, Daniel Todor. S-au ales casele care merită acest titlu. Astfel, dintr-un număr de 76 de gospodării din toate localitățile noastre, s-au ales câștigătoare gospodăriile din imaginile

alăturate. Aspectul îngrijit al exteriorului clădirii, al spațiului verde din fața casei au fost criteriile de selecție.

Anul următor, concursul va continua, sperând totodată că cetățenii își vor da silința pe toată perioada anului să-și îngrijească cât mai frumos gospodăria, să-și zugrăvească fațada, să tundă iarba, să planteze flori, arbuști, pomi.

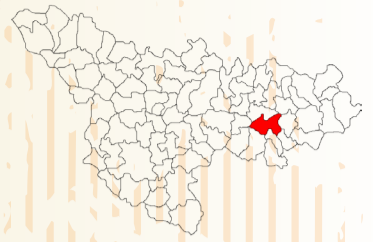

Gospodaria fam. Jugariu, Bazoș

Gospodaria fam. Striker Piroșka, Recaș

În numărul viitor veți putea citi despre „Copiii cu care ne mândrim”
material semnat de
Silvia Muller Harhătă

Foaia de Lugoj

Pagină editată de Primăria Lugoj ■

PRINȚUL BANATULUI

Vasile TODI

Frumos ca un prinț decupat din legendă, brunet cu doi ochi albaștri ca diminețile marine, Mircea Belu, prietenul ales de lângă icoana inimii mele s-a născut chiar în orașul pentru „foaia” căruia scriu astăzi: Lugoj. Dacă a fost actor? Mircea a fost mai mult decât un actor. A fost un artist, amitiți-vă, cei care l-ați văzut în Velasquez și Astrov în regia lui Ioan Ieremia, ori în Despot Vodă în regia lui Dan Nasta, sau în Bologa în regia lui Emil Reus și veți recunoaște că el a plâns mereu cu lacrima harului. A fost un poet plin de sensibilitate:

*"Vrășmasul timp să îl opresc nu pot
De aceea vă dezmierd cu-o adiere
Din cărțile ce n-apuc să le scot
Să m-așteptați cu ele la-Înviere"*

A fost un farmacist fără spițerie - a intrat printre primii la Universitatea de Medicină, urmând dorința mamei - și un preot fără portofoliu, cum îi spuneam ori de câte ori iubitele ne refuzau acel spațiu de clementă în care se eliberează pașapoartele pentru iertare. Mircea fiind absolvent de Teologie la 55 de ani! Am fost de-a lungul prieteniei noastre, un spectator permanent al prezenței sale scenice; dar abia când l-am auzit recitând: „Tu nu-nțelegi că cel mai greu e sentimentul? / Tu nu-nțelegi că sentimentul unei pietre / o smulge și o zboară și-o atârână / și-o plutește?”, am înțeles de ce rațiunea - întru binecuvântarea iubirii, alunecă uneori, supusă, la gleznelor inimii.

Născut la Lugoj, cu o mamă frumoasă ca o rază împietrită în chihlimbar, fată aleasă la vremea iubirii să-i fie nevastă, de Cristofor Belu, „hoavărul” lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, om ajuns peste ani atașat cultural la ambasadele României din Viena, Praga și Berlin, Mircea a rămas toată viața lui credincios Țării Banatului, refuzând felurite ispite dâmbovițene. Mircea a cunoscut doar două teatre: Teatrul Dramatic „Bacovia” din Bacău, unde a debutat și Teatrul Național Timișoara, unde s-a consacrat. Am amintit de teatrul moldoveanesc, atunci se cuvine, ca un dar al Moldovei, să închei dorul de Mircea Belu, parafrazând observația costiniană: „Nasc și în Banat oameni!”

MAMEI MELE

MIRCEA BELU

*Ți-aș aduce jar de stele-n casă
La veghea ta de ani ca un răspuns
La pasul tău de viață furtumoasă
Focul iubirii mele e de-ajuns?*

*De-aș face din zăpezi un cuib fierbinte
De-aș plânge în poeme pe ascuns
Cu mâinile postind printre cuvinte
Tăcutul meu omagiu e de-ajuns?*

*De ți-aș întoarce boarea mângâierii
De ți-aș pătrunde gândul nepătruns
Mă-nchin în fața ta la focul serii
Dar știu că toate-acestea nu-s de-ajuns.*

AMPLASAREA PLĂCII MEMORIALE TRAIAN VUIA LA VÂRȘET, TRIPLĂ COMEMORARE

ANGELO NEICU

În anul 2012, în orașul înfrățit Vârșet va fi amplasat un monument al zborului, ridicat în cinstea aviatorului și inventatorului român Traian Vuia, care a reușit primul zbor mecanic din lume cu un aparat mai greu ca aerul la Montesson, lângă Paris, la 18 martie 1906. Adunarea Comunală (Consiliul Local) din Vârșet a mai hotărât ca o stradă din orașul înfrățit să poarte numele marelui aviator. Traian Vuia a fost avocat stagiar la Vârșet timp de un an (1898-1899) la biroul avocațional al lui Vladimir Spătaru.

Placa memorială, de dimensiuni impresionante și având greutate de 50 de kg a fost terminată. Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu a județului Timiș a aprobat deja realizarea artistică, din marmură neagră, executată la atelierul Hușanu din Lugoj. Amplasarea monumentului va coincide cu o triplă comemorare - 140 de ani de la nașterea lui Traian Vuia, o sută de ani de la zborul lui Aurel Vlaicu la Vârșet și 55 de ani de la moartea lui Constantin Brâncuși, autorul sculpturii Pasărea Măiastră - simbol al zborului”, a declarat ec. Nicolae Marcel, președintele Asociației Cultural Științifice „Pasărea măiastră” din Lugoj, pentru o publicație locală.

El amintește și de faptul că, la 11 august 1912, Aurel Vlaicu a făcut o demonstrație aviatică la Vârșet, în fața a 20.000 de participanți. Cei care au făcut eforturile financiare pentru realizarea acestei plăci sunt: Consiliul Local și Primăria Lugoj - prin primarul Francisc Boldea - 6.000 lei; Consiliul Județean Timiș - 2.500 lei; Episcopia Greco-Catolică de Lugoj - 500 lei și Lugomet SA, prin dl. Titu Bojin - 500 lei.

TACUL DE AUR LA LUGOJ

MIRCEA PETROMAN

Concursul de biliard „Tacul de Aur 2011” s-a derulat pe parcursul întregului an, fiind compus din patru etape și o Mare Finală. S-a jucat sistemul Bila 8, în conformitate cu Regulamentul Federației Române de Biliard. Concursul a fost dotat cu Premii în valoare totală de 37.600 de euro, plus un Tac de Aur pentru câștigătorul Marii Finale, care a avut loc în luna Decembrie.

Lugojeanul Ioan Ladanyi, a luptat o zi întreagă pe mesele de biliard de la Centrul Lake View din Constanța, pentru marele premiu de 10.000 de euro. Finala s-a desfășurat pe parcursul a

două sesiuni maraton, în cadrul cărora s-au jucat nu mai puțin de 41 de frame-uri. Chiar dacă adversarul lugojeanului a început mai bine partida și a condus la un moment dat cu 3 la 1, Ioan Ladanyi a preluat conducerea și la sfârșitul primei sesiuni conducea detașat cu scorul de 14 la 8. După câteva ore de joc în care cei doi s-au întrecut atât în lovituri de mare finețe, dar și în ratări, scorul arată 20 la 20. Frame-ul decisiv a fost unul extrem de tacticizat și tensionat! Cei doi au recurs la lovituri de siguranță, dar Ioan Ladanyi a fost cel care a găsit primul calea spre buzunar! S-a terminat 21 la 20 pentru Ladanyi, care s-a întors la Lugoj cu marele premiu, Tacul de Aur și 10.000 de euro.

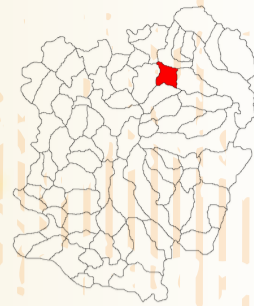
CENTENARUL SPITALULUI MUNICIPAL LUGOJ

MONICA GAIȚA

Sfârșitul anului 2011 a marcat împlinirea a 100 de ani de activitatea a Spitalului Municipal Lugoj. Manifestările au avut loc la Teatrul Municipal „Traian Grozăvescu”. Au fost prezenți medici, asistente medicale, foști și actuali angajați ai spitalului, dar și oameni politici, aleși locali și județeni, profesori universitari, înalte fețe bisericești și oameni de afaceri. Cuvântul de deschidere a aparținut managerului spitalului, Florin Voichescu și directorului medical Mircea Șerpe. Primarul Francisc Boldea a propus ca spitalul lugojean să poarte numele „Teodor Andrei”, în amintirea fostului director din perioada 1929 - 1938. Istoria Spitalului Municipal din Lugoj a fost prezentată de doctorul Dan Traian Demeter, după care, în partea a doua au avut loc sesiuni de comunicări științifice, susținute de profesori universitari, dar și de câțiva medici ai spitalului lugojean. Au fost acordate diplome de excelență unor cadre medicale și celor care de-a lungul timpului s-au implicat și au sprijinit activitatea spitalului. La manifestare a participat și corul Catedralei Ortodoxe a Episcopiei Caransebeșului, care a susținut un concert de colinde. După sesiunea de comunicări științifice, în holul spitalului a avut loc dezvelirea unei plachete cu numele tuturor directorilor din 1911 până în 2011 și a două tablouri cu personalul medical și auxiliar, care își desfășoară activitatea în prezent.

"Doamne greu i-o fi păcatul / La al de-o-mpărțit Banatul"

Foaia de Caransebeș

Pagină editată de Primăria Caransebeș ■

MIRCEA RUSNAC

Eroi din Jara Banatului

UN OSKAR SCHINDLER AL CARANSEBEȘULUI – GENERALUL CORNELIU DRAGALINA

Salutăm din această pagină efortul domnului Mircea Rusnac de a prezenta și pentru frații de dincolo de Carpați, istoria glorioasă, ascunsă de comuniști, pe care au scris-o cu viața lor fiii Banatului.

-R-

„FIUL EROULUI DE LA JIU”

Familia Dragalina a dat de-a lungul timpului multe nume ilustre în istoria Banatului. Unii dintre membrii ei au rămas cunoscuți până astăzi, precum generalul Ioan Dragalina, eroul de la Jiu, sau istoricul Patriciu Dragalina. Alții însă, nu mai puțin importanți, au avut de suferit din cauza vremurilor nefaste pe care le-au trăit și au intrat într-o nemerită uitare. Unul dintre aceștia a fost și generalul-locotenent Corneliu Dragalina, fiul eroului de la Jiu. Am găsit informații importante despre Corneliu Dragalina în textul unei evocări pe care i-a făcut-o nepoata sa de frate Opritsa Dragalina Popa la 4 martie 2007, intitulată Slujitori ai Neamului – Familia Dragalina, în mărturie din istorie și din arhiva familiei, semnalată nouă de Ștefan Roșca. Născut la Caransebeș la 5 februarie 1887, Corneliu a fost unul dintre cei șase copii ai generalului Ioan Dragalina, urmându-l pe acesta în practicarea carierei militare.

„A SALVAT VIAȚA A 14.750 DE EUREI”

Luptat în ambele războaie mondiale, ajungând până la rangul de comandant de corp de armată. Pe Frontul de răsărit, armata condusă de el a înaintat până la Stalingrad, având sub comandă patru divizii de infanterie și peste 64.000 de militari. După înfrângerea suferită la Stalingrad, posturile de radio sovietice pretindeau că: „L-am prins pe generalul Dragalina și-l trimitem cu picioarele goale în Siberia.” În realitate nu îl prinseseră, întrucât la 16 decembrie 1942 mareșalul Antonescu l-a rechemat de pe front, numindu-l apoi guvernator al Bucovinei. La fel ca și în armată, Corneliu Dragalina a fost un guvernator cinstit și drept și un bun creștin. A suspendat portul stelei lui David de către evreii din Cernăuți pentru a nu-i pune în pericol de a fi executați de fasciști. În cele din urmă a obținut aprobarea mareșalului Antonescu pentru evacuarea evreilor din Cernăuți, deoarece urmau să fie arestați sub ordinul lui Hitler și deportați dincolo de Bug. În acest mod a salvat viața a 14.750 de evrei. În 2002 Teodor Wexler, reprezentant al Fundației Fildermann, a spus în aula Academiei Române: „Permiteți-mi să-mi plec cu respect fruntea față de memoria acelor mii de români, care prin curaj și credință creștină au salvat în anii celui de-al doilea război mondial circa 400.000 de evrei.” Printre ei l-a numit și pe Corneliu Dragalina. În aprilie 1944, generalul i-a eliberat necondiționat pe prizonierii bosniaci, muntenegreni, evrei și sârbi capturați de germani și închiși în lagărul de la Ghiroda de lângă Timișoara.

„SALVAT DE NUMELE SĂU ISTORIC”

După întoarcerea armelor a fost urmărit de Securitate, evacuat din casa sa din Timișoara și amenințat de un ofițer că „o să-i vină rândul”, însă nu a fost arestat. În primii ani după război a fost salvat de numele său istoric, de eroismul și abnegația cu care și-a slujit țara în două războaie, de cinstea și onoarea cu care s-a comportat. Nu a făcut politică și nu s-a alăturat niciunei mișcări, deși au existat zvonuri potrivit cărora ar fi luptat în munți împreună cu partizanii. În realitate, Corneliu Dragalina a primit doar un corn de vânătoare din bronz din partea unui grup de rezistență, având următoarea inscripție: „Când din corn tu vei suna, partizanii se vor aduna.” Acest corn se află și acum pe frontispiciul căminului familiei din California. Corneliu Dragalina, care era un militar cu mare experiență, realizase că o luptă împotriva comuniștilor susținuți de armata sovietică nu avea nicio șansă de izbândă. Iar la 11 iulie 1949 generalul a murit, chiar înaintea declanșării de către autorități a unui masiv val de arestări.

Acesta este pe scurt portretul unui erou bănățean uitat, așa cum i-l descria nepoata sa. Asemenea amănunte sunt de mare interes peste timp, demonstrând că regiunea noastră a dat întotdeauna personalități de mare valoare. Este de datoria noastră să facem în așa fel încât să le păstrăm memoria neștersă.

„OBIECTIVELE MELE SUNT PORUNCI PENTRU MINE!”

Ana-Maria COTOȘPAN

Este un lucru nu ușor, să-l convingi pe primarul nostru să îți vorbească despre proiectele sale. Ar fi, asemenea, cu a-l ruga pe un scriitor adevărat, să-ți vorbească despre cărțile aflate în lucru... Marcel Vela, primarul nostru, crede că proiectele trebuie împlinite, nu comentate. Și totuși...

„Obiectivele mele din acest an, sunt porunci pentru mine. Îmi doresc, pentru anul 2012, finalizarea lucrărilor la biserica din lemn din Parcul Teiuș și sfințirea ei, apoi trebuie dus la bun sfârșit, drumul agricol de 10 km., pentru

a putea scoate traficul agricol de pe drumurile publice, cum și demararea investițiilor prin fonduri ISPA, împreună cu ceilalți acționari ai AquaCaraș. Vom repara și asfalta unele străzi pentru fluidizarea traficului din cartiere și vom demara proiectul pentru locuințele sociale, împreună cu Habitat for Humanity o organizație creștină, non-profit, cu activități în peste 90 de țări.”

Întrebat despre grija sa pentru spațiul verde al Caransebeșului, domnul Marcel Vela, ne-a asigurat că „în acest an, se vor realiza lucrări de reabilitare atât a Parcului Dragalina, cât și a Centrului Civic.”

- Dar pentru minte, inimă și suflet ce aveți în gând, domnule primar? - Voi continua să mă țin de ceea ce eu numesc obiceiuri și anume: reparațiile anuale la instituțiilor de învățământ; grădinițe și școli, ori de buna organizare a manifestărilor tradiționale. Vreau să duc la bun sfârșit și lucrările de la Casa de Cultură „George Suru” și tot lângă suflet, se poate așeza și dorința mea de a premia mamele care nasc al treilea copil.

La despărțire, domnul primar, ne-a mai vorbit și despre realizarea Parcului industrial de 40 de ha., din zona Tancodrom, despre amenajarea unei piste de decolare-aterizare a avioanelor ușoare, de 500 m lungime, în zona Valea Mare, cum și de liniile de transport în comun între cartiere, care sunt de asemenea o prioritate. Dar despre toate acestea și despre altele, veți putea citi în numerele viitoare ale „Foi de Caransebeș”.

MUNICIPIUL CARANSEBEȘ ARE ȘOSEA DE CENTURĂ DE 36 DE MILIOANE DE EURO

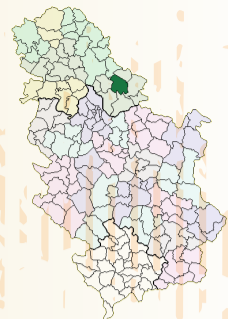
Ana Maria POPA

Șoseaua de centură a municipiului a fost construită prin Programul ISPA, care a finanțat-o cu 75% din valoarea totală, în timp ce Guvernul României a cofinanțat-o cu 25 de procente. Cu cele 36 de milioane de euro s-au construit 12 kilometri de drum. Șoseaua are 10 poduri și viaducte peste 2 căi ferate. Trece peste DN 68, peste mai multe pârâuri, dar și peste râurile Timiș și Sebeș.

Se desprinde din DN 6, la Buchin și se încheie la Jupa. Stratul de uzură va fi turnat la primăvară, atunci când vremea va permite, iar garanția lucrării este de 370 de zile, potrivit constructorului. „Deși mulți nu credeau că această șosea va fi finalizată, iată că în ciuda zvonurilor se poate deja circula pe ea. Practic, este cea mai importantă modernizare. Investiția s-a derulat anevoios, dar aceasta este principala arteră rutieră care leagă frontiera de vest cu Bucureștiul, prin sudul României”, a spus la Caransebeș, președintele Consiliului Județean Caraș-Severin, Sorin Frunzăverde.

„Este un moment important, pentru că această centură are o poveste foarte lungă. A început în 2003, când constructorul Louis Berger și Ministerul Transporturilor au propus spre dezbatere publică trei variante, iar prin analiza care s-a făcut la nivelul municipiului Caransebeș s-a optat pentru această variantă care a fost acceptată cu greu la finanțare prin Programul ISPA”, a precizat edilul șef al orașului Caransebeș, Marcel Vela.

Foaia de Alibunar

Pagină editată de Primăria Alibunar ■

MAREA SĂRBĂTOARE A CRĂCIUNULUI ÎN NICOLINȚUL UREMURILOR TRECUTE

Obiceiurile rămase de la străbunii noștri

Sărbătorile de iarnă aduc, în fiecare an, pace în suflet, gânduri mai bune și speranțe în viitor. Încercăm să le păstrăm magia, practicând, an de an, obiceiurile rămase de la străbunii noștri. Cu toate că, trecerea anilor aduce multe schimbări, mergându-se cu pași rapizi spre alte vremuri, farmecul Sărbătorilor de iarnă a reușit să rămână dintotdeauna același. Pregătirile pentru marea sărbătoare a Crăciunului începeau în ziua de Ajun când se pregăteau colacii mici, colacul pentru naș și colacul Crăciunului frumos împlețiți, colacii care se puneau în tristă copiii atunci când mergeau cu colacul (în dimineața zilei de Crăciun, copii mergeau în vizită la rude și vecini cu o traistă țesută în care se puneau un colac, o bucată de cârnaț și prăjituri), un colac ce se numea *ușarniță* și avea mai multe creștături pe margine, fiecare simbolizând rodul la o anumită cultură sau vitele din bătaură (acest colac se dădea purcarului sau văcarului, în dimineața următoare Crăciunului), apoi colacul în care se puneau un ban și care se mânca în seara de Ajun (cel care nimerea banul, avea obligația să-l ducă la biserică în ziua de Crăciun).

În această zi, în casă trebuia să fie liniște și pace pentru ca aceasta să domine pe parcursul întregului an.

Comuna celor 14 familii

La Alibunar au fost găsite monede grecești și romane. La marginea satului au fost descoperite obiecte casnice, vase de lut, o daltă cu mâner de bronz, cărămizi, oase de oameni, deci rămășițe din epoca bronzului. Vestitul conducător al hunilor, Atila, își avea una din reședințele sale în locul unde se găsește Alibunarul de astăzi.

Cu privire la întemeierea localității Alibunar există și părerea că ar fi fost întemeiată încă la jumătatea secolului al XV-lea, pe la anul 1459, când pe timpul regelui Matei Corvin (1458-1490) populația sârbă s-a refugiat de frica pătrunderii turcilor și a trecut Dunărea, stabilindu-se în jurul localităților

Palanka, Cuvin, Vârșeț și în spațiu mai extins. Istoricii maghiari susțin că Alibunarul ar fi fost întemeiat la 1552 de către 14 familii cu cca. 50 de membrii din jurul Caransebeșului, care s-au refugiat aici din cauza represaliilor efectuate de trupele turcești în ofensiva lor pentru cucerirea Banatului.

Biserica Ortodoxă Română

De la despărțire, din 1872 și până în anul 1877, românii săvârșeau serviciile divine în biserica din comună, tot a doua duminică în limba română, iar din anul 1877 până în anul 1898, serviciile divine pentru românii ortodocși din Alibunar se oficiau în capela din vechea casă parohială, care s-a prelat românilor la despărțire, ca despăgubire, împreună cu alte bunuri mobile și imobile. Cu prilejul despărțirii ierarhice din 1872 s-a luat în considerare descrierea din 1865, potrivit căreia, la Alibunar trăiau 2.357 de români și 1.263 de sârbi. Lucrările de zidire s-au desfășurat potrivit planului stabilit de Comitetul parohial, astfel că, în ziua de 14 septembrie 1896 a fost așezată crucea în vârful turnului. La săparea fundamentului Bisericii Ortodoxe Române, în anul 1895, s-a găsit o monedă de bronz cu inscripția prescurtată a împăratului roman Vibius Tribonianus Gallus, care a domnit între anii 251-253 e.n.

► În Alibunar, cele două Biserici, ortodoxă română și ortodoxă sârbă, foarte asemănătoare, sunt amplasate simetric una lângă cealaltă

Nicolincenii la Alba Iulia

În perioada 29 noiembrie-1 decembrie la Alba Iulia a avut loc ediția a XV-a, jubiliară, a Congresului Spiritualității Românești la care au participat peste 200 de reprezentanți a organizațiilor Românești

din întreaga lume. Ca și la celelalte Congrese, și de data aceasta a fost prezentă o delegație din cadrul Comunității românilor din Serbia, în frunte cu președintele acesteia, dl. Ion Cizmaș din Vârșeț- care este și membru în Președenția permanentă a congresului și unul dintre vicepreședinți. Din delegația au mai făcut parte, membrii din conducerea CRS și reprezentanți filialelor, iar cel mai tânăr participant la Congres a fost Vicențiu Turcoane, elev la liceul „Borislav Petrov Braca” din Vârșeț. Lucrările Congresului au fost deschise de Victor Crăciun, Președintele Ligi Culturale Române și al Asociației Congresului Spiritualității Românești. În numele orașului gazdă cuvinte de salut au fost adresate de către prefectul județului Alba Iulia, Barăndan Cornel Ștefan, președintele consiliului județean, Ion Dumitrel și primarul orașului Alba Iulia, Mircea Hava. La lucrările Congresului au participat înalți reprezentanți ai B.O.R., academicieni, oameni de cultură și alte distinse personalități din viața publică. S-au abordat problemele românilor din străinătate, în special problemele românilor din Basarabia, problema instituționalizării Congresului. A fost pusă și problema organizării unui secretariat permanent al Congresului la Alba Iulia. Participanții la Congres au avut parte de foarte multe manifestări culturale precum: serate literare, promoții de cărți, expoziții de artă, concerte. Timpul liber l-au petrecut prin vizitarea orașului și în special a Cetății Uniri. La 1 decembrie delegațiile au luat parte la manifestările organizate cu ocazia marcării Zilei Naționale a României.

HALLOWEN

La Școala generală „2 Octombrie” din Nicolinț elevi din clasele I-IV cu ocazia zilei HALLOWEN au organizat un bal mascat. Fantezia copiilor a surprins

plăcut cadre didactice și părinți. Astfel, micuții nicolinceni s-au mascat în faimosul Gargamel, Groful Dracula, vrăjitoare și alte personaje din basme. O ambianță aparte minunatei manifestări a fost dată de fundalul muzical bine selectat și adaptat personajelor care s-au prezentat. Această minunată manifestare a fost organizată de cadrele didactice a claselor I-IV, propunătoarele Vioara Ciloloca, Mărioara Giurici, Lina Greoneanț și Ionel Danciu, împreună cu profesoara de Limba Engleză, Mariana Cărăbaș.

OAMENI DIN ȚARA BANATULUI

Pe Preacucernicul Părinte Ioan Brânzei, îl cunosc dinainte de a afla că există un lucru pe care nici Dumnezeu nu-l poate face: să facă neîntâmplante cele întâmplante. Pe atunci, zidea biserică. Strădania sa, poate fi uitată vremelnic - de răuvoitori - dar nu neîntâmplată! L-am reîntâlnit, recent, ca misionar al bisericii românești pentru frații din Serbia. La sfârșitul dialogului, în liniștea bibliotecii, l-am recunoscut în povata lui Vlahuță, preluată de Grigore Caraza ca motto la cartea sa zguduitoare, Aiudul însângerat: „Îi trebuie nemului acestuia o generație care să se jertfească, o generație de viteji și de patrioți până la nebunie. În toate timpurile au fost căutați oamenii de treabă, dar niciodată n-am avut mai mare nevoie ca acum de luptători hotărâți, de oameni vrednici și de caracter pe care să nu-i abată nimic din drumul lor...”

- Preacucernice Părinte Ioan Brânzei, au trecut 22 de ani de când Banatul a scos poporul român din temnița comunistă, adică de acolo de unde românii au trăit cam tot ce au trăit primii creștini în temnițele romane. De ce, părinte, România are nevoie de Banat ori de câte ori alunecă de pe osia demnității?

▶ Datorită faptului că am avut o altă educație, o educație occidentală.

- Spuneți-mi părinte, sunteți preot misionar în partea sârbească a Banatului Istoric. Misionar fiind socotit preotul care propagă atât religia creștină în țările cu altă religie, cât și cel care caută să câștige adepți pentru o cauză. Dacă religia este aceeași, care este cauza?

▶ Cauza este aceea de-a retrezi conștiința de român, pentru că și frații sârbi de aici din România își manifestă conștiința lor de apartenență la fratele popor sârb și de aceleași drepturi putem beneficia și noi. Acolo, sau oriunde te-ai afla, indiferent de graniță, sentimentul de apartenență la un neam trebuie să fie respectat.

- Este ușor de împlinit o astfel de misiune?

▶ În Voievodina, da, nu există probleme de această natură. În cealaltă parte da, sunt probleme în partea Timocului, dar din auzite, pentru că nu am fost încă acolo.

- Recent, asupra unor fruntași ai bănățenilor din Serbia, naționaliști sârbi au deschis focuri de armă. Vă este cunoscută această fărâdelege?

▶ Îmi este cunoscută, de la românii din Vârșet și din Deliblata, unde sunt însărcinat să suplinesc până va fi numit un nou preot. Dar vedeți dumneavoastră, acolo am aflat că această fărâdelege nu ar fi fost săvârșită de Serbia ci de neînțelegerile dintre români, mai exact între vicepreședintele Asociației Românilor și români. O chestiune de fonduri, cel puțin așa sunt eu informat. Nu sârbi au tras! Românii au făcut-o pentru că sunt nemulțumiti de gestionarea unor fonduri.

- Puneți preț pe informațiile primite?

▶ Da, pentru că le am din partea președintelui Consiliului Parohial de la Vârșet, și al președintelui Consiliului Parohial de la Deliblata.

- Este departe Bucureștiul de Banat?

▶ Îmi pare rău să o spun, dar dacă nu am curaj...

- Curaj Părinte!

▶ Lașii nu se mântuie fiule, trebuie să avem curaj să spunem ce gândim, altfel de ce ne spovedim dacă nu avem curaj să ne mărturisim păcatul? Eu zic că atât Patriarhia Ortodoxă Română cât și Statul Român ar trebui să se implice mai mult. Au fost promisiuni din partea președintelui României, dar sincer, din ceea ce știu acum, nu au primit niciodată vreo subvenție. Sunt biserici frumoase, lipsite de obiectele de cult elementare. Nu au potir, nu au disc, nu au cărți bisericești. Cine ne-a ajutat cel mai mult a fost Mitropolia Banatului. Eu am primit din partea părintelui paroh de la Biserica Martirilor, Florin Jula, sub formă de donație, obiecte de cult care-mi lipseau. Parohiile de aici ar trebui și ele să fie solidare cu noi.

- Din păcate Preacucernice Părinte, bogații de la

sânul maicii României, nu cunosc cuvântul filotimie.

▶ Cu excepția unuia...

- A cui?

▶ A lui Gheorghe Becali.

- Machidonii, părinte.

▶ Da, este bine știută dragostea fraților macedo-români față de biserică. Întotdeauna corabia salvării neamului românesc de la ei a venit, plecată mereu, din conștiința lor, a apartenenței lor, la credința ortodoxă. Iată deci, că nu întâmplător, un armân, un român, dovedește milostenie.

- Ce așteaptă frații noștri din Banatul sârbesc de la București?

▶ Nu așteaptă! Cei din Valea Timocului sunt oameni săraci. Poate și de aceea își spun vlahi, pentru că nu au simțit niciun ajutor din partea românească.

- Acțiune ce a creat nemulțumiri românilor din Vârșet.

▶ Dar eu zic că deocamdată trebuie să înțeleagă că-i ajutam pe cei săraci.

- Ce-au învățat frații noștri din panoplia istoriei acestui neam pentru care demnitatea este mai presus ca viața?

▶ O spun cu durere în suflet că de învățat n-au învățat, deși au văzut în repetate rânduri cum frații sârbi mor cântând! Vasile, românii sunt un neam căruia îi place să trăiască plângând.

▶ Foto: Ovidiu Bacinschi

- Care este atitudinea femeii, crescută în spațiul slav, față de bărbatul ei?

▶ De respect deosebit.

- Vreau să vă întreb, de ce cred eu că azi, răul cel mare al poporului român vine de la muierile lui?

▶ Atunci când poporul român a avut mame la înălțimea misiunii lor, a fost o mândrie a Europei.

- Și-a pierdut femeia româncă suprema vocație, aceea de a fi mamă?

▶ Nu pot să generalizez, dar, din păcate, majoritatea, da. Omul trebuie educat și educația pleacă de la sânul mamei, avem nevoie în primul rând de mame.

- De ce ar trebui să se teamă un preot misionar în Serbia?

▶ Un preot român care merge într-o țară străină trebuie să creeze o atmosferă de prietenie și de apropiere, între majoritate și minoritate.

- Ortodocși noi, ortodocși sârbi, și totuși, slujitorii bisericii românești din Serbia au o viață nu ușoară. De ce?

▶ A apărut norul dezbinării, oamenii sunt dezorientați, debusolați.

- Preacucernice Părinte, credeți că mișcarea de reformare a omului European va veni din Răsărit?

▶ În niciun caz din Apus, vă spun sincer. Din Apus, astăzi ne vine cel mai puternic ateism. Pe vremea lui Ceaușescu nu am auzit nici de Biblia satanică, nici de Codul Da Vinci, dar după revoluție da.

- Câți mai deschid prin acea parte a Țării Banatului ușa Casei lui Dumnezeu?

▶ Bisericile sunt goale. Bisericile lor sunt goale și la români, și la sârbi și chiar la greci. Când ai o biserică materialistă, când te târgui pentru salar, când dorești să fii în funcții și corupția e peste tot, omul se îndepărtează de biserică.

- Preacucernice Părinte, am aflat odată, de la maestrul Radu Beligan, o poveste fabuloasă, pe care și

dânsul, la rândul-i, a citit-o scrisă de Sever Voinescu. Îngăduiți, ca întâlnindu-mă, cu răspunsul Preacucerniciei voastre, să o dăruiesc tuturor creștinilor absenți deseori din Casa lui Dumnezeu.

▶ Cu drag.

- La o biserică de provincie, cam uitată de oameni, duminică dimineața nu a venit nimeni la Liturghie. Așa că slujba a fost oficiată doar de preoți și de cântăreț în fața celui însărcinat cu vânzarea lumânărilor. Preotul s-a întrecut pe el însuși, oficiind o slujbă atât de frumoasă, cu o predică atât de emoționantă încât cei doi l-au întrebat uimiți la sfârșit: "Părinte, de ce ați ținut să faceți o asemenea slujbă și o asemenea predică în biserică goală?". "Cum goală?", a replicat părintele. "Păi nu a venit nimeni!", au spus cântărețul și lumânărarul. "Biserica era plină, dragii mei, dar voi nu ați ajuns încă atât de sus prin rugăciune încât să puteți vedea. Biserica era plină de îngerii celor care nu au venit la Liturghie, deși ar fi trebuit să vină. Îngerii respectă rânduielile și, chiar dacă omul care le e dat în pază nu vine la Liturghie, ei totuși vin. Când vine și omul, îngerul e bucuros, când nu vine, e trist. Dar îngerii vin mereu la Liturghie. Astăzi, biserica a fost plină de îngeri triști, care au cântat împreună cu mine atât de frumos și asta m-a stimulat." Și conchide acel minunat domn Sever Voinescu: "Ca unul care lipsește prea mult de la Liturghie, am fost întristat să aflu că absența mea cronicizată provoacă îngerului meu supărare, mai ales că îmi iubesc mult îngerul și am o relație foarte profundă cu el."

IOAN BRÂNZEI

▶ Frumoasă ...

- Ați fost - este bine să știe cititorii noștri - participant activ la revolta Banatului din 1989, împotriva comunismului.

▶ Da, asta este adevărat, dar eu nu sunt membru al niciunui partid; însă cunosc oameni din diferite partide, oameni de caracter, dar nu pot să se ridice din cauza mafioților de sus. Spre exemplu, Președintele de Onoare al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Frunzăverde, deși nu-l cunosc personal, îl stimez; dar poate să depășească bănățeanul acesta un anumit stadiu în politica din București? Este greu să dai gunoiul la o parte și să te ridici. Avem ierarhi, avem oameni mari, de valoare, care sunt trași în umbă. Popor Român, ajută valoarea să meargă în față!

- A apărut discordia și în sânul Bisericii Ortodoxe din Banat, dar nu aș vrea să vorbim despre asta.

▶ Nu știu în ce măsură este discordie sau nu, dar Mitropolitul Banatului trebuie respectat.

- Sunt mai bănățeni în păstrarea datinilor, a graiului, bănățenii din partea sârbească a Banatului Istoric?

▶ Da, minoritatea este mereu mai solidară.

- Care e cel mai mare păcat al unui preot?

▶ Cel mai mare păcat pentru un preot este lăcomia. Sunt onorat că eu, Brânzei păcătosul, ajuns prin voia Lui Dumnezeu apostol al Bisericii Române în Voievodina, am slujit un an de zile fără bani.

- Care credeți că este cea mai mare problemă de ordin spiritual pe care o au și românii și sârbi?

▶ Ateismul. La sârbi este mai puternic decât în România. Sunt oameni în vârstă care nu sunt botezați. Vin să boteze copilul și mama nu e botezată. Tito le-a dat libertate, dar i-a îndepărtat de biserică.

- Preacucernice Părinte, vă mulțumesc!

▶ Nu înainte de a spune, că munca voastră, de a edita acest ziar, o caracterizez cu majuscule și m-aș bucura ca și Deliblata să aibă o foaie a ei. Ar fi un lucru nemaipomenit ca după frații din Alibunar să ne cuprindeți și pe noi în paginile acestui jurnal unic. Este necesar!

INTERVIU REALIZAT DE **VASILE TODI**